

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE

DECIZIE

23 octombrie 2013

mun. Chișinău

Colegiul penal în componența:

președinte – Constantin Gurschi,
judecători – Ion Arhiliuc, Iurie Diaconu,

examinînd admisibilitatea în principiu a recursului ordinar declarat de partea vătămată Iordachi Ruslan, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 15 mai 2013, în cauza penală privindu-l pe

Dragan Piotr Victor, născut la 08.09.1989,
originar și domiciliat din sat. Budăi, r-nul Telenești.

Termenul de examinare a cauzei:

Prima instanță: 02.03.2012 – 30.01.2013;

Instanța de apel: 12.03.2013 – 15.05.2013;

Instanța de recurs: 03.09.2013 – 23.10.2013;

C O N S T A T Ă :

1. Prin sentința Judecătorei Telenești din 30 ianuarie 2013, Dragan P. a fost recunoscut vinovat și condamnat în baza art. 164 alin. (1) CP, la 4 (patru) ani închisoare. Potrivit art. 90 CP, s-a dispus suspendarea condiționată a executării pedepsei stabilite, pe un termen de probă de 3 ani.

Acțiunea civilă înaintată a fost admisă parțial, cu dispunerea încasării de la inculpat în beneficiul părții vătămate, a prejudiciului moral și cheltuielilor de judecată în valoare de 13000 (treisprezece mii) lei. În rest, în partea încasării prejudiciului material, acțiunea civilă a fost respinsă, ca nefondată.

2. Pentru a pronunța sentința, în fapt, instanța de fond a constatat că, Dragan P., la 16 august 2011, în jurul orelor 02.00, urmărind scopul răpirii unei persoane, sub pretextul conflictului apărut între dînsul și partea vătămată Iordachi R. în cafeneaua „Dacia” din or. Telenești, în timp ce se aflau în stradă, aplicîndu-i violență fizică, exprimată prin lovituri cu pumnii și picioarele peste diferite părți ale corpului, cu cauzare de vătămări corporale ușoare și cu dereglarea de scurtă durată a sănătății, l-a răpit pe Iordachi R., contrar voinței lui, urcîndu-l forțat în portbagajul automobilului de model „Audi A4”, parcat în

fața cafenelei „Dacia”, după care s-au deplasat la marginea pădurii de lângă orașul Telenești, unde și l-a lăsat pe cet. Iordachi R..

Pe baza stării de fapt expuse mai sus, confirmată de probele administrate, instanța a reținut că în drept, faptele inculpatului întrunesc elementele constitutive ale infracțiunii prevăzute de art. 164 alin. (1) CP, adică răpirea unei persoane.

3. Legalitatea și temeinicia sentinței de condamnare în termenul și modul prevăzut de art. art. 401- 402 CPP, a fost atacată cu apel de către partea vătămată Iordachi R., care a solicitat casarea sentinței în latura penală, cu stabilirea pedepsei inculpatului Dragan P. fără aplicarea prevederilor art. 90 CP și cu admiterea integrală a acțiunii civile.

În motivarea cerințelor sale, apelantul a menționat că instanța de fond nu a individualizat corect pedeapsa aplicată inculpatului și nu a argumentat posibilitatea aplicării față de acesta a unei pedepse cu suspendarea executării, iar pedeapsa de 4 (patru) ani închisoare, cu suspendarea executării pe 3 (trei) ani, nu este una echitabilă și nu-și va atinge scopul prevăzut de art. 61 CP.

De asemenea, a menționat că prima instanță nejustificat i-a respins parțial acțiunea civilă formulată de partea vătămată, în partea încasării prejudiciului material, or, aceasta călăuzindu-se de prevederile art. 387 alin. (3) CPP, urma să adopte soluția de admitere în principiu a acțiunii civile, iar asupra cuantumului despăgubirilor să se expună instanța în ordinea procedurii civile.

4. Prin decizia Curții de Apel Bălți din 15 mai 2013, apelul declarat de partea vătămată a fost admis parțial, în latura ce ține de încasarea prejudiciului material, cu dispunerea casării sentinței în această parte și pronunțarea unei noi soluții, după cum urmează.

Acțiunea civilă inițiată în procesul penal de către Iordachi R. în calitate de parte vătămată, în partea ce ține de recuperarea prejudiciului material, în corespundere cu art. 225 alin. (3) CPP, s-a admis în principiu, lăsându-se ca asupra cuantumului acesteia să se expună instanța în ordinea procedurii civile.

În rest, dispozițiile sentinței Judecătoriei Telenești din 30 ianuarie 2013, s-au păstrat fără modificări, respingând în acest aspect cerințele formulate de către apelantul Iordachi R. cu privire la înăsprirea pedepsei penale în privința inculpatului Dragan P.

5. În motivarea soluției adoptate, instanța de apel a constatat că, instanța de fond la stabilirea categoriei și termenului pedepsei penale în privința inculpatului, a dat deplină eficiență dispozițiilor art. 61 și 75 CP, ce se referă la scopul pedepsei penale de restabilire a echității sociale și educare a celui vinovat, întru prevenirea comiterii de către dînsul a altor infracțiuni, precum și, cu referire la criteriile generale de individualizare a pedepsei penale cum sunt: gravitatea și prejudiciabilitatea faptei comise, personalitatea inculpatului care anterior n-a fost în conflict cu legea penală, se caracterizează pozitiv la locul de trai, a recunoscut integral vinovăția în cele imputate și căința sinceră.

În atare condiții, Colegiul a conchis, că pedeapsa penală stabilită prin sentința judecătorească lui Dragan P., este una corectă și echitabilă, care își va atinge obiectivele de corectare a celui vinovat și va preveni comiterii de către el a altor infracțiuni, iar termenul de probă stabilit, pe o perioadă de trei ani, este chemat să-i demonstreze

corectarea. De altfel, la aplicarea în privința inculpatului a dispozițiilor art. 90 CP, instanța a fost orientată și de către procurorul ce a susținut învinuirea pe acest caz.

În consecință, din considerentele expuse Colegiul a respins criticele apelantului referitor la blîndețea pedepsei, ca nefundate.

În ce privește soluționarea acțiunii civile de către instanța de fond, Colegiul a constatat că aceasta corect s-a expus referitor la încasarea daunei morale, pe care a apreciat-o la suma de 13 000 lei, considerînd că îi va aduce părții vătămate satisfacție în raport cu cele suportate, ca rezultat al acțiunilor criminale întreprinse de către inculpat, precum și, a cheltuielilor pentru asistența juridică în sumă de 3000 lei, confirmată prin contractul încheiat cu apărător și bonul de încasare, anexat la dosar.

Totodată, cerințele formulate de către Iordachi R. privind încasarea despăgubirilor materiale în sumă de 16 000 lei, n-au fost probate prin careva mijloace de probă, ceea ce face imposibilă încasarea de la inculpat a respectivei sume. Însă, în atare împrejurări, instanța de fond urma să se conducă de dispozițiile art. 225 alin. (3) CPP, dispunînd admiterea în principiu a acțiunii civile și lăsînd-o spre soluționare în ordinea procedurii civile, motiv pentru care cerințele apelantului în această parte sunt recunoscute ca fiind legale și întemeiate, urmînd a fi admise, cu casarea sentinței și adoptarea unei soluții noi în sensul celor expuse.

6. La 21 iunie 2013, partea vătămată a declarat recurs ordinar, potrivit căruia solicită casarea sentinței Judecătoriai Telenești din 30 ianuarie 2013 și deciziei Curții de Apel Bălți din 15 mai 2013, cu dispunerea trimiterii cauzei la rejudecare în instanța de apel, în alt complet de judecată.

În opinia recurentului instanța de apel, nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel și a aplicat o pedeapsă prea blîndă în privința inculpatului.

De asemenea, se menționează că instanțele ierarhic inferioare nu au ținut seama că inculpatul a comis infracțiunea aflîndu-se în stare de ebrietate, într-un loc public, din motive de răzbunare și huliganice, în privința unei persoane care nu a putut să se apere, fiind invalid de gradul II.

Criticile formulate de recurent privesc, în esență, temeiurile de casare reglementate de art. 427 alin. (1) pct. 6), 10) CPP.

7. Examinînd admisibilitatea în principiu a recursului ordinar, în raport cu materialele cauzei, Colegiul penal conchide că acesta este inadmisibil, pentru următoarele considerente.

Potrivit art. 421 CPP, coraportat la art. 401 CPP, persoanele menționate în dispoziția acestei norme procesuale sînt în drept să declare recurs ordinar, inclusiv și partea vătămată, în termenul stabilit de lege, iar instanța de recurs în baza art. 432 alin. (2) pct. 2) CPP, examinînd admisibilitatea în principiu a recursului declarat împotriva hotărârii instanței de apel, fără citarea părților, este în drept să decidă asupra inadmisibilității acestuia în cazul în care constată că recursul este declarat peste termen.

Termenul de declarare a recursului, în conformitate cu prevederile art. 422 CPP, este de 30 de zile de la data pronunțării deciziei motivate.

Termenul de recurs este un termen procesual legal, durata lui este stabilită exhaustiv

prin lege, acesta fiind absolut și avînd un caracter imperativ, în sensul că depășirea lui atrage decăderea din dreptul de a exercita calea de atac. Recursul declarat după expirarea termenului stabilit se respinge ca tardiv, deoarece legea procesual-penală ce reglementează procedura examinării recursului ordinar, nu prevede posibilitatea de repunere în termen a acestuia.

În același context, art. 230 alin. (1) și (2) CPP, prevede că, în cazul în care pentru exercitarea unui drept procesual este prevăzut un anumit termen, nerespectarea acestuia impune pierderea dreptului procesual și nulitatea actului efectuat peste termen.

Din materialele dosarului se reține că, dispozitivul deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Bălți în prezenta cauză penală a fost pronunțat la data de 15 mai 2013, în prezența: procurorului V. Coștaș, inculpatului Dragan P. și avocatului acestuia, S. Coșneanu, a părții vătămate Iordachi R. și avocatului acestuia A. Beruciașvili, fapt ce se confirmă prin procesul-verbal al ședinței de judecată din data de 15 mai 2013 (f.d. 15, vol. II). Prin urmare, în cadrul ședinței respective, părților prezente li s-a comunicat despre data pronunțării deciziei motivate – 17 mai 2013. (f.d.16, vol. II)

Potrivit procesului verbal al ședinței de judecată din 17 mai 2013, a fost pronunțată și înmînată copia deciziei motivate, părților prezente, inclusiv și a părții vătămate Iordachi R., ceea ce se constată și din recipisa semnată de partea vătămată, anexată la materialele dosarului. (f.d. 28, vol. II)

Ulterior, nefiind de acord cu decizia instanței de apel, partea vătămată Iordachi R. a depus la 21 iunie 2013, recurs ordinar în secția documentare procesuală a cauzelor penale a Curții Supreme de Justiție, căruia i s-a aplicat număr de înregistrare 01-1818. (f.d.40, volumul II).

Or, potrivit prevederilor art. 231 alin. (3) CPP raportate la explicațiile pct. 6.5 din Hotărîrea Plenului Curții Supreme de Justiție nr. 22 din 12.12.2005 „Cu privire la practica judiciară despre judecarea cauzelor penale în ordine de apel”, cu modificările și completările ulterioare, se specifică că la calcularea termenului de apel se aplică sistemul de unități libere (zile libere) cu posibilitatea prelungirii termenului pînă la prima zi lucrătoare, dacă acesta urmează să se sfîrșească într-o zi nelucrătoare. Totodată, la calcularea termenului de apel, nu se ia în calcul ziua de la care începe să curgă termenul, nici ziua în care acesta se împlinește. Aceste prevederi sunt aplicabile și pentru calculul termenului de declarare a recursului ordinar.

Potrivit statuărilor din practica judiciară și reieșind din textul Recomandării nr. 37 din 22 aprilie 2013, cu privire la pronunțarea hotărîrilor judecătorești în procesul penal, momentul de la care începe să curgă termenul de atac este clar statuat de lege – el fiind, în mod exclusiv, acela al pronunțării deciziei redactate – nu numai pentru că astfel este reglementată cea mai eficace modalitate de luare la cunoștință a celor hotărîte de instanță, dar și pentru că acest moment este punctul de plecare al unui termen, a cărui depășire duce la decăderea părților din dreptul de a folosi calea de atac.

Astfel, raportând cauzei textele de procedură penală indicate mai sus, Colegiul reține că în speța discutată termenul de declarare a recursului de 30 zile urmează a se

